

Kirkens Nødhjelps anti-korrupsjonsarbeid 2011

Anti-korrupsjonsarbeidet i Kirkens Nødhjelp. Årsrapport 2011.

Kirkens Nødhjelp (KN) arbeider med langsiktig bistand, beslutningspåvirkning og nødhjelp. Organisasjonen samarbeider også med internasjonale og nasjonale partnerorganisasjoner. KN hadde i 2011 et totalbudsjett på 750 millioner kroner.

KN har nulltoleranse når det gjelder korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet, først og fremst på grunn av rettighetshaverne som i sin vanskelige og sårbare situasjon er de mest skadelidende som følge av korrupsjon og økonomisk kriminalitet, påfølgende ringvirkninger og innstrammings tiltak.

KN mener at åpenhet er viktig, og har de tre siste årene offentliggjort rapport over saker hvor det har vært mistanke om korrupsjon og/eller andre økonomiske misligheter.

Nedenfor presenteres oversikt over organisasjonens arbeid med enkeltsaker i 2011. Rapporten inkluderer saker som ble avsluttet i 2011 hvor økonomiske misligheter ble avdekket, samt en beskrivelse av organisasjonens arbeid med oppklaring av saker hvor økonomisk kriminalitet ikke ble avdekket.

Samarbeidspartners navn offentliggjøres ikke i rapporten. Dette for å unngå korrupsjonsstempel på partnerorganisasjoner hvor økonomisk kriminalitet ikke er avdekket.

Beløpene som tilbakebetales til UD er hentet fra vår kapitalreserve som er oppsparte finansinntekter. Dermed er verken private eller offentlige midler belastet i denne tilbakebetalingen.

Saker avsluttet i 2011 hvor underslag/økonomiske misligheter er avdekket:

Sør-Afrika: I løpet av 2011 rapporterte en av KNs samarbeidspartnere i Sør-Afrika at regnskapsansvarlig hadde underslått totalt NOK 50 000. Regnskapsansvarlig ble oppsagt og politianmeldt. KN hadde finansiert programmet med egne, ikke-øremerkede midler, men disse skal ifølge revisjonsrapportene ikke være underslått.

Somalia: Dette er en oppfølgingssak fra tidligere år som nå er avsluttet.

I denne saken ble NOK 250 000 i KNs program i Gedo og Puntland underslått av tidligere programkoordinator. Dette ble anmeldt til politiet i mai 2006 og saken pågikk i rettssystemet i Kenya i flere år, inntil den ble avsluttet i mars 2011. KNs samlede utgifter til revisjon og advokat i disse årene har overskredet underslått beløp. KNs tidligere programkoordinator ble for øvrig frikjent i siste rettsinstans. KN var uenig i frikjennelsen, men besluttet å ikke anke saken.

Andre saker organisasjonen arbeidet med i løpet av året, men som ikke avdekket økonomisk kriminalitet:

Burundi: Siden høsten 2009 foretok KN undersøkelser av en samarbeidspartner i Burundi som hadde presentert reviderte regnskap med motstridende opplysninger til sine givere. I tillegg var det blitt opprettet en ny organisasjon som skulle ha ansvaret for implementeringen av utviklings- og nødhjelpsprosjekter. I ettertid viste det seg at denne organisasjonen ikke hadde noen formell tilknytning til organisasjonen, men var en selvstendig organisasjon. Sammen med flere andre givere iverksatte KN en uavhengig undersøkelse via et eksternt revisjonsselskap. Revisjonsselskapet meldte for øvrig fra om problemer med å få gjennomført revisjonen. Dette var grunnen til at representanter fra KNs hovedkontor reiste til Burundi for å foreta videre undersøkelser.

Resultatet av undersøkelsene avdekket ikke økonomisk kriminalitet, men KN valgte likevel å tilbakebetale NOK 876 000 til Utenriksdepartementet. Dette beløpet inkluderte budsjettposter som ikke ble akseptert av KN, samt utgifter hovedkontorets team ikke fikk verifisert tilstrekkelig ved sine gjennomganger av regnskapene i Burundi.

Andre land: I tillegg ble det foretatt undersøkelser i forbindelse med saker i flere land, blant annet i Somalia (Puntland) hvor en varslings sak om enkeltpersoner medførte interne og eksterne undersøkelser, i Brasil hvor en samarbeidspartner hadde presentert falske revisjonsrapporter og KN derfor engasjerte et uavhengig revisjonsselskap til å gjennomgå regnskapene, og i Kosovo hvor daglig leder hos samarbeidspartner hadde tatt opp lån uten å klarere dette med styret. Selv om lånet for det meste ble tilbakebetalt, valgte KN allikevel å foreta undersøkelser via et eksternt revisjonsselskap. I Tanzania iverksatte KN og flere andre givere en uavhengig revisjon av en samarbeidspartner etter varslig om manglende internkontroll, og i Zimbabwe ble det foretatt nærmere undersøkelser i forbindelse med at en samarbeidspartners revisor viste seg å ikke være tilknyttet det revisjonsselskapet han hevdet å arbeide for. I tillegg har KN iverksatt en samlet gjennomgang av alle samarbeidspartnerne i Kongo da disse har svært svake regnskaps- og økonomistyringssystemer. Gjennomgangen utføres av revisjonsselskapet PricewaterhouseCoopers i Norge i samarbeid med KN og eksternt revisor i Rwanda, GPO Partners.

Felles for disse sakene er at manglende internkontroll og svake regnskapsrutiner har medført varslig eller mistanke om at korrupsjon og/eller andre økonomiske misligheter kan ha funnet sted. KN har lav terskel for å iverksette undersøkelser og uavhengig kontroll når det rapporteres om avvik. Når undersøkelsene av en samarbeidspartner ikke avdekker økonomisk kriminalitet, men uforsvarlig svake regnskaps- og økonomirutiner, vil KN vurdere om samarbeidet skal avsluttes eller om partner er i stand til å foreta betydelige organisasjonsmessige forbedringer.

Konklusjon:

KN har sett en gradvis nedgang i antall saker hvor økonomisk kriminalitet er blitt avdekket, og mener det er gode rutiner, intern avvikskontroll og lav terskel for å iverksette eksterne revisjonsundersøkelser som har medvirket til å forebygge og/eller oppdage saker på et tidlig stadium.

For øvrig arbeider organisasjonen i verdens mest utsatte områder når det gjelder korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet. KN mener derfor det er viktig å fortsette arbeidet med å videreutvikle og oppdatere forebyggende rutiner i tråd med disse utfordringene.

29. februar 2012

